

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Hanna Maria Kokla
Välisministeerium
HannaMaria.Kokla@mfa.ee

Teie 21.05.2025 nr 15.1-2/3334

Meie 12.06.2025 nr 2.3-5/25/1782-2

Arvamus andmekogu põhimääruse eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks välisministri määruse „Euroopa Liidu Kohtu eelotsusemenetluste ja Eesti suhtes algatatud rikkumismenetluste andmekogu põhimäärus“ eelnõu.

Meil on esitatu esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 4 järgi peetakse andmekogu digitaalselt ühetasandilise infotehnoloogilise andmekoguna. Selgitame, et kuni 2007. aastani kehtinud andmekogude seaduse § 35 punktis 3 oli sätestatud kohustus reguleerida registri põhimääruses registri ülesehitus ja registri pidamise organisatsiooniline struktuur ning andmete vahetamine eri tasandite vahel. Kehtiva avaliku teabe seaduse (AvTS) § 43⁵ aga andmekogu tehnilise ülesehituse detailset sätestamist põhimäärustes ei nõua. Kuigi praktikas kirjeldatakse kehtivates põhimäärustes andmekogu eri tasandeid ka praegu, jääb enamasti selgusetuks, mida andmekogu haldajad selle all tegelikult mõtlevad.

Samuti ei ole enam asjakohane põhimääruses märkida, et andmekogu peetakse digitaalselt. Infosüsteem on defineeritud küberturvalisuse seaduses ning selle järgi kujutabki infosüsteem endast digitaalset andmete töötlust. Seetõttu teeme ettepaneku kõnealune säte põhimäärusest eemaldada.

2. Eelnõu § 12 järgi on andmekogusse kantud andmetel informatiivne tähendus. Märgime, et kuigi AvTS seda nõuab, on selline säte sisutühi. Ilmselt asutus lähtub oma töös andmekogusse kantud andmetest, vastasel juhul ei oleks andmekogu pidamisel mõtet. Nii on kohatu põhimääruses märkida, et andmetel on vaid statistiline või informatiivne tähendus. Seadus peab eristama üksnes neid juhte, kus andmekogu andmetel on kolmandate isikute suhtes konstitutiivne tähendus. Soovitame sätte põhimäärusest eemaldada.
3. AvTS § 43⁵ lõike 1 järgi sätestatakse andmekogu põhimääruses andmekogu pidamise kord, sh andmekogu vastutav töötleja ja volitatud töötleja, andmekoosseis, andmeandjad ja andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused. Andmekogude juhendis on inspeksioon loetlenud olulised küsimused, mida põhimäärusega reguleeritakse ning olulisteks küsimusteks on nii andmekogu kasutajad kui ka juurdepääs andmekogu andmetele. Juhendis on selgitatud, et *põhimääruses saab ära määrata, millised kasutajaõigused ja kuidas luuakse ning lõpetatakse ning milliseid andmeid mingit liiki kasutajad näevad*. Samuti tuleks põhimääruses kirjeldada, kes ja millistel tingimustel andmekogus olevatele andmetele juurdepääsu saavad.

Eelnõu § 9 eesmärk ongi reguleerida juurdepääsu andmekogusse kantud andmetele. Nimetatud paragrahvi lõigetest 1 ja 2 nähtub, et andmekogu sisaldab juurdepääsupiiranguga andmeid ning juurdepääs andmekogu andmetele on asjaomaste ametiasutuste teenistujatel ning vastutava töötleja ja järelevalveasutuse volitatud isikutel. Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et andmekogusse kantud andmed on kättesaadavad ministeeriumide ja ametite määratud isikutele, kellele on vormistatud kasutajakonto ning kes saavad andmekogusse siseneda isikustatult. Andmekogu põhimäärusest aga ei nähtu, kuidas toimub kasutajakontode loomine ja lõpetamine. Palume põhimäärust selles osas täiendada.

4. Eelnõu § 9 lõike 3 järgi hoitakse andmekogu kasutaja kohta andmekogus kasutaja nime, isikukoodi ja kontaktandmeid ehk tegemist on isikuandmetega. Eelnõu § 10 järgi säilitatakse andmekogus andmeid alaliselt, millest võib välja lugeda, et alalisele säilitamisele kuuluvad ka kasutajate andmed.

Siinjuures peame aga vajalikuks selgitada, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punktist e tulenevalt ei tohi ükski isikuandmete hulk olla igavene. Isikuandmete säilitamiseks peab olema konkreetne põhjus ning kui andmete töötlemise eesmärk on saavutatud ja kui ei ole muid seadusest tulenevaid õigustusi, miks andmeid säilitada, tuleb andmed hävitada. See tähendab, et isikuandmed on alati kindla säilitustähtajaga. Ilmselt puudub vajadus kasutajate andmeid alaliselt säilitada, mistõttu palume põhimäärust selles osas täiendada ning määrata kasutajate andmete säilitamiseks eesmärgist tulenev konkreetne säilitamise tähtaeg.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Terje Enula
terje.enula@aki.ee
627 4144